

**Sprawozdanie merytoryczne
z działań Fundacji Civis Polonus
w 2020 roku**

W Fundacji Civis Polonus stawiamy sobie za cel rozwijanie postaw obywatelskich umożliwiających jednostkom aktywne uczestnictwo w życiu publicznym.

Cel ten realizujemy przez projektowanie sytuacji edukacyjnych, które dają szansę na autentyczne i znaczące uczestnictwo w życiu publicznym.

Podejmujemy różnorodne działania wzmacniające potencjał jednostek jako obywateli. Pracujemy z przedstawicielami administracji publicznej, aby wspólnie kreować mechanizmy udziału obywateli w procesach decyzyjnych.

Tworzymy programy aktywnej edukacji obywatelskiej we współpracy i na rzecz szkół, bibliotek publicznych, samorządów lokalnych i regionalnych.

Bardzo ważne dla nas jest podejmowanie refleksji na temat charakteru współczesnego obywatelstwa i jego istoty. Pomaga ona nam wyznaczać kierunki projektowanych działań.

Na co dzień zajmujemy się tworzeniem i wdrażaniem projektów, doceniając jednocześnie wagę zabierania głosu w dyskusji publicznej, uczestniczenia w działaniach koalicyjnych oraz prowadzenia rzecznictwa na rzecz edukacji obywatelskiej w Polsce.

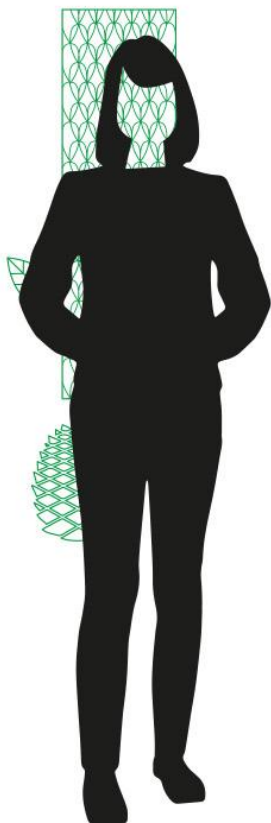
Co było dla nas szczególnie ważne w 2020 roku?

Dla wszystkich to był trudny, pandemiczny rok. Dla nas szczególnie ważne było, żeby w tych wymagających, pełnych niepewności okolicznościach nie zostawić odbiorców naszych działań i pomimo trudności towarzyszyć im w rozwijaniu umiejętności obywatelskich i zdobywaniu ważnych doświadczeń wpływu na życie publiczne.

Dlatego też już w marcu przenieśliśmy nasze aktywności do przestrzeni wirtualnej, dzięki czemu odbyły się wszystkie wcześniej zaplanowane działania, ale także dostrześliśmy nowe możliwości.

W 2020 roku bardzo zależało nam na tym by nie skupiać się tylko na pandemii, ale także szukać nadziei w działaniach obywatelskich, które przyczyniają się do pozytywnych zmian. Wiele naszego czasu, pracy i uwagi poświęciliśmy temu, w jaki sposób młodzi ludzie mogą skutecznie, na miarę swoich możliwości, odpowiedzieć na wyzwania związane z kryzysem klimatycznym i współtworzyć bardziej zieloną przyszłość.

Nasze działania dotyczące edukacji obywatelskiej realizujemy przede wszystkim w trzech obszarach: edukacja obywatelska w szkole, wspieranie partycypacji obywatelskiej młodych ludzi oraz wspieranie partycypacji obywatelskiej dorosłych.

Edukacja obywatelska w szkołach i samorządność uczniowska

Współczesna szkoła może być przestrzenią sprzyjającą rozwojowi postaw obywatelskich. Do jej zadań należy inspirowanie i zachęcanie uczniów do współuczestniczenia w podejmowaniu i realizowaniu decyzji ważnych dla społeczności szkolnej. Działania szkoły mogą sprzyjać rozwijaniu kompetencji obywatelskich oraz wychowywaniu dzieci i młodzieży zgodnie z zasadami: państwa prawa (jeżeli reguły postępowania są znane uczniom i przestrzegane przez nauczycieli), pomocniczości (jeżeli inicjatywy uczniów są mile przyjmowane i wspierane), podmiotowości (jeżeli zdanie uczniów jest uwzględniane podczas podejmowania decyzji na terenie szkoły). Wspieramy szkoły w procesie kształtowania kompetencji młodych obywateli. Robimy to poprzez realizację innowacyjnych projektów, prowadzenie specjalistycznych szkoleń na temat samorządu uczniowskiego, organizowanie bezpośrednich zajęć z uczniami, opracowanie materiałów edukacyjnych. Działamy w Polsce i w Ukrainie.

Samorządy mają moc 2 (wrzesień 2019-lipiec 2020)

Celem projektu było kompleksowe wsparcie wspólnot szkolnych w warszawskich szkołach podstawowych i ponadpodstawowych (nauczycieli, uczniów i rodziców) w zakresie samorządności uczniowskiej – rozwijanie wpływu uczniów na szkoły, zachęcanie ich do podejmowania inicjatyw, zachęcanie do dialogu w ramach szkoły, rozwój kompetencji obywatelskich wśród młodych warszawiaków.

Samorządy mają moc 2 realizowane były wspólnie przez Fundację i Centrum Edukacji Obywatelskiej, które odpowiadało za całoroczne wsparcie dla 19 szkół.

Fundacja Civis Polonus odpowiadała za bardziej doraźną pomoc dla wszystkich zainteresowanych szkół i ich przedstawicieli w różnych aspektach samorządności uczniowskiej. W trakcie całego projektu przeprowadziliśmy 26 otwartych form edukacyjnych związanych z rozwojem samorządności uczniowskiej np. wizyty studyjne, debatę, szkolenia, a w 2020 roku w szczególności 11 warsztatów dla całych klas, akcentujących sprawczość każdego ucznia. Dodatkowo w 2020 przeprowadziliśmy kilkanaście godzin mentoringu dla uczniów i nauczycieli oraz grup wsparcia dla opiekunów SU.

W naszych działaniach szkoleniowych kierowaliśmy się cyklem życia SU. Czyli na początku roku szkolnego wychodziliśmy od kwestii regulaminu SU, potem poruszaliśmy kwestię wyborów przedstawicieli SU, a następnie

przechodziliśmy do planu działania i innych ważnych zagadnień. Tematyka zajęć nawiązywała także do „Warszawskiej karty samorządów uczniowskich”, która opisuje VII filarów działania SU (są to oficjalne miejskie standardy działania samorządów w stolicy).

W działaniach Civis Polonus w ramach całego projektu wzięło udział 650 uczestników.

Od połowy marca 2020 roku projekt realizowany był online – sprawnie przenieśliśmy się do internetu, żeby tam w dalszym ciągu wspierać społeczności szkolne. W szczególności, na podstawie rozmów z opiekunami SU wypracowaliśmy ulotkę o tym, czym powinien się zajmować SU w trakcie edukacji zdalnej <http://mlodziobywatele.pl/wp-content/uploads/2020/12/PORADY-DLA-SAMORZ%C4%84D%C3%93W-UCZNIOWSKICH-I-ICH-OPIEKUN%C3%93W-NA-CZAS-EPIDEMII.pdf>

- Projekty posiadał swój własny profil na FB <https://www.facebook.com/samorzadymajamoc/>, gdzie publikowano między innymi porady dotyczące SU i dobre praktyki.
- Baza pytań i odpowiedzi rozbudowana w ramach projektu o kolejnych 20 pytań i odpowiedzi.
- <http://civispolonus.org.pl/projekt/baza-pytan-i-odpowiedzi-samorzady-maja-moc/>
- Publikacja końcowa
- <http://civispolonus.org.pl/wp-content/uploads/2019/09/publikacja-samorzadyFINAL.pdf>
- Plakat pomagający zaplanować działania SU
- http://mlodziobywatele.pl/wp-content/uploads/2020/07/PLAKAT_MALY.png

Projekty współfinansował Urząd m. st. Warszawy

Projekt objęty był patronatem Młodzieżowej Rady m.st. Warszawy.

Szkolne agendy klimatyczne [09.2019 – 06.2020]

Z początkiem roku szkolnego na Bielanach i Żoliborzu ruszyły Szkolne Agendy Klimatyczne angażujące młodzież w proces planowania i przeprowadzania prośrodowiskowych zmian, które uczniowie wprowadzili w swoich szkołach.

Członkowie Młodzieżowych Rad Dzielnic wraz z przedstawicielami Samorządów Uczniowskich zgłoszonych w projekcie szkół z dwóch dzielnic, Bielania i Żoliborza, między innymi wzięli udział w warsztatach, zdobywając niezbędną wiedzę zarówno o kryzysie klimatycznym, procesach środowiskowych, jak i o mechanizmach oraz formach wprowadzania zmian społecznych.

Celem projektu było zaangażowanie młodzieży w pozytywne działania na rzecz swojego najbliższego otoczenia, rozbudzenie świadomości środowiskowej oraz zapoznanie startujących w dorosłe życie młodych ludzi z działalnością samorządową. Po otrzymaniu niezbędnej wiedzy młodzi liderzy, którzy zgłosili się do projektu, mieli za zadanie zaangażować w działania kolejnych uczniów ze swoich szkół.

Uczniowie z najstarszych klas podstawówek oraz liceów przeprowadzili ogólnoszkolne apele klimatyczne, by następnie, w większym gronie, przeprowadzić całościowe badania – audyty, w których przyglądali się funkcjonowaniu placówek pod kątem zużycia zasobów (wody, energii, materiałów szkolnych), gospodarowania

odpadami czy marnowania jedzenia, samodzielnie sprawdzając, z jakimi trudnościami mierzyły się ich placówki szkolne.

W pilotażowym projekcie wzięło udział aż dziesięć szkół z Żoliborza i sześć z Bielan. Spotkały się one podczas ogólnodzielnicowych debat, podczas których, wspólnie z zaproszonymi nauczycielami, dyrekcją, a także z przedstawicielami samorządów lokalnych, wypracowali systemowe sposoby radzenia sobie z narastającymi wyzwaniami środowiskowymi. Projekt zakładał bowiem współpracę pełnych środowisk szkolnych: uczniów, nauczycieli, dyrekcji, Rad Rodziców z samorządami lokalnymi: władzami dzielnic i Warszawy, a także z ekspertami z dziedziny ochrony środowiska i zmian klimatycznych.

Podczas debat młodzież przedstawiła wnioski z przeprowadzonych w szkołach audytów, wymieniała się spostrzeżeniami, praktykami i doświadczeniami, a także dyskutowała, co powinno ulec zmianie, a co wymagało dopracowania. Nie chodziło bowiem tylko o zmianę indywidualnych nawyków, ale o przystosowanie środowisk szkolnych, również z całej infrastruktury budynków, do zmieniającego się świata, oraz wprowadzenie w placówkach zasad zrównoważonego rozwoju.

Młodzież, wspólnie z pracownikami szkoły i całą społecznością szkolną podejmowała decyzje, jakie działania chciała przedsięwziąć, a następnie stanęła przed prawdziwym wyzwaniem wprowadzenia realnych zmian. Działania te zostały opisane tak, by inne szkoły mogły także skorzystać z wypracowanych rekomendacji.

Projekt współfinansowało m. st. Warszawa.

Odpowiedź na globalne wyzwania klimatyczne zaczyna się w szkole [lipiec-listopad 2020]

Istotą projektu było wzmocnienie wśród uczniów szkół podstawowych wiedzy na temat globalnych wyzwań klimatycznych oraz danie im możliwości podjęcia konkretnych działań w swoim najbliższym otoczeniu – w szkole.

W tym celu przygotowaliśmy 28 nauczycieli z 18 szkół podstawowych z całej Polski do włączania w program działania samorządów szkolnych kwestii związanych z globalnym bezpieczeństwem klimatycznym. Przygotowaliśmy model działania (i do niego materiały metodyczne) opierający się na trzech głównych aktywnościach w szkołach:

- Szkolne Apele. Przeszkoleni nauczyciele razem z samorządem uczniowskim przeprowadzili w swojej szkole apel skierowany do społeczności szkolnej. W trakcie apelu przedstawili dalsze działania w projekcie oraz zaprosili uczniów do udziału w szkolnej samorządowej grupie zadaniowej, która przeprowadzała audyt.
- Szkolny Audyt Klimatyczny. Uczniowie, sprawdzili za pomocą otrzymanych kwestionariuszy, czy i jak ich szkoła działa w sposób przyjazny klimatowi w obszarach takich, jak: recykling, energia, woda, jedzenie, pomoce naukowe itp.
- Szkolna Narada Klimatyczna. Nauczyciele wraz z samorządem uczniowskim przeprowadzali szkolną naradę, do której zapraszali nauczycieli, pracowników, dyrekcję, uczniów i rodziców. Na naradzie były przedstawiane wnioski z audytów oraz były wypracowywane rekomendacje do zmian. Narady zostały przeprowadzone za pomocą platform do telekonferencji online.

Dzięki projektowi dotarliśmy z przekazem dotyczącym globalnych wyzwań klimatycznych do ponad 1000 uczniów. Udało się włączyć w działanie ponad 190 uczniów przeprowadzających audyty. Ponad 490 osób uczestniczyło w naradach szkolnych, żeby w 15 szkołach wypracować rekomendacje i zaplanować lokalne działania na rzecz klimatu.

Projekt trwał od 1.07. do 30.11.2020 r. i był współfinansowany w ramach programu polskiej współpracy rozwojowej Ministerstwa Spraw Zagranicznych RP.

O demokracji w Warszawie. Młodzi warszawiacy rozwijają się naukowo w zakresie państwa i demokracji w 30. rocznicę wydarzeń 1989 roku [wrzesień 2019-lipiec 2020]

Celem projektu było rozwijanie wiedzy o demokracji i państwie wśród uczniów warszawskich szkół ponadpodstawowych, zwiększanie ich zrozumienia dla mechanizmów rządzących demokratycznym państwem, zwiększanie ich zainteresowania sprawami publicznymi.

Uczniowie mogli rozwijać swoją wiedzę naukową dzięki wykładom wysokiej klasy ekspertów na różne tematy związane z demokracją. W spotkaniach wzięło udział 346 uczestników z 17 szkół. W trakcie 7 wykładów połączonych z warsztatami (trwających na ogół 3 godziny zegarowe) stworzyliśmy uczniom okazje do dyskusji o fundamentalnych kwestiach – o wyzwaniach stojących przed demokracją, o wolności słowa oraz innych prawach człowieka i obywatela, o państwie prawa, zmianach klimatycznych, Unii Europejskiej, nierównościach społecznych, samorządzie lokalnym. Naszymi prelegentami byli prof. Piotr Osęki z Polskiej Akademii Nauk, Draginja Nadaždin, dyrektor Amnesty International Polska, Filip Skawiński, analityk polityczny w Przedstawicielstwie Komisji Europejskiej, Mirosław Proppe, prezes WWF Polska, dziennikarz Rafał Woś, Szymon Osowski, prezes Sieci Obywatelskiej Watchdog, Paulina Nowicka, Pełnomocnik Prezydenta ds. strategii rozwoju miasta.

Ponadto w nawiązaniu do współczesności przybliżaliśmy młodym uczestnikom wydarzenia 1989 roku oraz uczulaliśmy ich na fakt, że demokracja w Polsce nie jest czymś oczywistym.

Projekt był współfinansowany przez Urząd m.st. Warszawy

Materiały z projektu:

- <http://civispolonus.org.pl/projekt/o-demokracji-w-warszawie-mlodzi-warszawiacy-rozwijaja-sie-naukowo-w-zakresie-panstwa-i-demokracji-w-30-rocznice-wydarzen-1989-roku/>
- Publikacja „O demokracji w Warszawie. Wykłady ekspertów /refleksje młodzieży <http://civispolonus.org.pl/projekt/o-demokracji-w-warszawie-mlodzi-warszawiacy-rozwijaja-sie-naukowo-w-zakresie-panstwa-i-demokracji-w-30-rocznice-wydarzen-1989-roku/>

O demokracji w Warszawie – warsztaty dla uczniów warszawskich szkół branżowych i technicznych [październik 2020 –czerwiec 2021]

Projekt adresowany był wyłącznie do uczniów warszawskich szkół branżowych i techników. Miał im pomóc zrozumieć podstawowe idee, wartości i instytucje demokracji. Chcieliśmy dać uczniom tych szkół szansę na

zadanie pytań i rozwój wiedzy naukowej z zakresu nauk humanistycznych, nawet jeśli nie wybierają się na studia albo nie wiążą swojej przyszłości akademickiej z kierunkami humanistycznymi. Chcieliśmy stworzyć przestrzeń do swobodnej, ale opartej na faktach dyskusji, oraz do pogłębiania wiedzy na temat bieżących wyzwań i procesów związanych z demokracją.

W 2020 roku odbyło się 5 warsztatów dla uczniów z 2 warszawskich techników:

- 7 grudnia 2020 r.- klasa weterynaryjna z Technikum Ogrodniczego w Zespole Szkół nr 39 („Po co obywatelowi państwo prawa?”)
- 4 grudnia 2020 r.- klasa informatyczna z Zespołu Szkół nr 36 im. M. Kasprzaka („Przyszłość demokracji)
- 10 grudnia 2020 r. – klasa informatyczna z Zespołu Szkół nr 36 im. M. Kasprzaka („Przyszłość demokracji)
- 11 grudnia 2020 r. – klasa informatyczna z Zespołu Szkół nr 36 im. M. Kasprzaka („Unia Europejska – jej istota i jej przyszłość”)
- 17 grudnia 2020 r. – klasa informatyczna z Zespołu Szkół nr 36 im. M. Kasprzaka („Unia Europejska – jej istota i jej przyszłość”)

W warsztatach wzięło udział 149 uczestników.

Projekt był współfinansowany przez Urząd m.st. Warszawy

Samorząd uczniowski to wszyscy uczniowie [październik 2020 – czerwiec 2021]

Projekt adresowany był do uczniów, nauczycieli/opiekunów samorządów uczniowskich z warszawskich szkół podstawowych. Wzmacniał samorządność uczniowską w stołecznych placówkach. W szczególny sposób akcentował włączanie w samorządność i uczenie samorządności uczniowskiej uczniów z klas I-V, którzy dzisiaj w niektórych szkołach są pomijani w działalności i funkcjonowaniu SU, mimo że zgodnie z ustawą Prawo oświatowe samorząd uczniowski to wszyscy uczniowie danej szkoły.

W 2020 roku przygotowano publikację pomagającą włączać młodszych uczniów w samorząd i przeprowadzić zajęcia na jego temat. Odbyły się także 2 szkolenia dla nauczycieli zwiększające ich wiedzę na temat roli samorządu, jego funkcjonowania i pracy z uczniami, w których wzięło udział 58 uczestników z 38 szkół.

Projekt był współfinansowany przez Urząd m.st. Warszawy.

[Publikacja Dzieci mają głos w sprawach szkoły – DO POBRANIA](#)

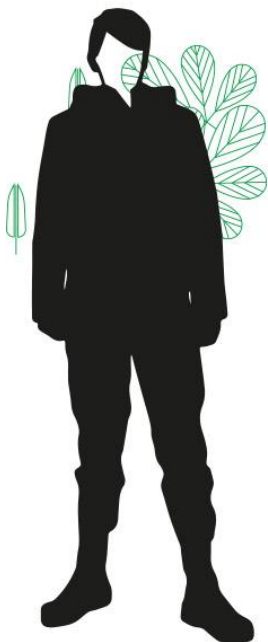
[Infografika – obrazkowa wersja regulaminu SU – DO POBRANIA](#)

Budujemy koalicję na rzecz samorządności uczniowskiej w Ukrainie [grudzień 2020 – kwiecień 2021]

Zadanie było współfinansowane przez Fundację Edukacja dla Demokracji w ramach programu RITA – Przemiany w regionie, finansowanego przez Polsko-Amerykańską Fundację Wolności.

Celem projektu było upowszechnienie w Ukrainie karty standardów działania samorządu uczniowskiego. Cel ten osiągnięto współpracując z partnerami z Ukrainy: Lwowskim Obwodowym Instytutem Podyplomowego Kształcenia Pedagogicznego ze Lwowa oraz organizacją „Unikalna Kraina” ze Żmerynki. Do projektu włączonych zostało kilkunastu koalicjantów z instytucji publicznych i organizacji pozarządowych z różnych części Ukrainy: Brodów, Dniepra, Kostiantyniwki, Krzemieńczuka, regionu Krzywego Rogu, Lwowa, Myrhorodu, Odessy, Winnicy, obwodu wołyńskiego, Zołotonoszy, Żmerynki i Żydaczowa. W grudniu 2020 r. zrealizowana została 3-dniowa sesja wprowadzająca online, podczas której zaplanowano realizację konsultacji założeń karty standardów samorządności uczniowskiej wśród nauczycieli i uczniów z Ukrainy. W 2020 r. zaplanowanych zostało 15 spotkań konsultacyjnych w Ukrainie, 15 szkoleń upowszechniających zasady działania samorządu uczniowskiego dla nauczycieli i metodyków z Ukrainy oraz działania promujące kartę standardów na 3 wydarzeniach edukacyjnych online.

Wspieranie aktywności obywatelskiej młodych ludzi, m.in. poprzez pracę z młodzieżowymi radami gmin

Naszą misją jest zwiększanie wpływu dzieci i młodych ludzi na sprawy publiczne. Fundacja Civis Polonus ma już 15-letnie doświadczenie w pracy na rzecz Młodzieżowych Rad i aktywności obywatelskiej młodzieży. Wspieramy młodzieżowe rady gmin, miast i dzielnic na wiele sposobów.

Integrujemy ludzi zainteresowanych partycypacją obywatelską młodzieży i młodzieżowymi radami tworząc okazje do spotkań i wymiany doświadczeń podczas konferencji, seminariów i projektów. Naszą wiedzę na temat aktywności młodzieży w życiu publicznym pogłębiamo dzięki współpracy z partnerami zagranicznymi, od których uczymy się stosowania różnych metod partycypacyjnych, jak i stosowania różnego podejścia z partnerami z Litwy, Danii i Szwecji. Dbamy o poprawę jakości działania Młodzieżowych Rad m.in. poprzez upowszechnianie standardów i zasad działania młodzieżowych rad oraz promowania celu ich działalności. Uczestniczymy w projektach, które mają na celu poprawę jakości działania młodzieżowych rad zgodnie z naszymi standardami.

Warszawska Akademia Młodych Liderów 4.0 [od 02.2020]

To trwający 11 miesięcy program rozwojowy dla młodych aktywnych warszawiaków realizowany z Fundacją Szkoła Liderów (Lider projektu). Uczestnikami programu były osoby zaangażowane w działalność młodzieżowych rad, samorządów uczniowskich i studenckich oraz innych inicjatyw, w ramach których młodzież szukała możliwości wpływania na swoje otoczenie, szkołę, dzielnicę, miasto, a nawet państwo i świat.

Warszawska Akademia Młodych Liderów miała na celu rozwinięcie kompetencji liderek i społecznych 35 młodych warszawiaków w celu wzmocnienia ich dalszej aktywności społecznej i obywatelskiej.

WAML zgromadził 35 uczestników w różnym wieku i z różnym doświadczeniem, którzy chcieli:

- działać bardziej profesjonalnie,
- mocniej angażować rówieśników i społeczności lokalne,
- wykorzystywać dostępne w Warszawie narzędzia i mechanizmy partycypacji młodzieży.

W ramach projektu młodzi ludzie uczestniczyli w różnych formach edukacyjnych, z naciskiem na naukę przez doświadczenie, których celem było wzmocnienie ich wiedzy i umiejętności niezbędnych do skutecznego działania. Akademia wpłynęła również na postawy młodych ludzi pokazując wartość działania na rzecz dobra wspólnego i promując aktywne i świadome obywatelstwo.

Program szkoleniowy Akademii obejmował:

- 2 -dniowe (14 godzin) warsztat wprowadzająco – integracyjny
- 2,5 – dniowe (20 godzin) szkolenie wyjazdowe,
- 6 jednodniowych (5-godzinnych – w sumie 30 godzin) spotkań wspierających,
- trening zadaniowy – realizacja projektów społecznych,
- spotkania mentorskie,
- konferencję podsumowującą – z aktywną rolą uczestników,
- spotkanie podsumowujące proces edukacyjny.

W trakcie trwania kilkumiesięcznego procesu edukacyjnego, uczestnicy rozwinęli swoje kompetencje liderские i społeczne poprzez uczestnictwo w szkoleniach, spotkaniach, warsztatach i poprzez realizację własnego projektu społecznego. Zrealizowali swoje wydarzenia w trybie on-line, kontynuują pracę w młodzieżowych radach, samorządach, angażują się w akcje społeczne i sami je inicjują. W Akademii wzięli udział młodzi warszawiacy wywodzący się ze wszystkich wymienionych powyżej grup.

Jednym z kluczowych działań w projekcie jest realizacja mini projektu przez uczestników Warszawskiej Akademii Młodych Liderów. W czwartej edycji młodzi liderzy i liderki przygotowali aż 7 projektów, do realizacji których wykorzystali także mechanizmy partycypacji obywatelskiej m.in. budżet obywatelski, Inicjatywa Lokalna, Młoda Warszawa czy Program Aktywna Warszawska Młodzież.

Zrealizowane projekty

- Akcja Aktywacja: to projekt, który zakładał zbudowanie strony internetowej zachęcającej młodych do działania i aktywizmu na rzecz społeczności lokalnej i obywatelskiej
- Zapytaj Polityka – to projekt z wywiadami polityków różnych opcji politycznych tworzony przez młodych dla młodych. Prowadzący ten projekt uzyskali odpowiedzi na najważniejsze dla młodzieży tematy
- Przedszkole z klimatem – to działania edukacyjne skierowane do najmłodszych - przedszkolaków. Zajęcia powstały w celu pokazywania dzieciom jak od najmłodszych lat żyć zgodnie z naturą
- Tajemnice Stolicy – to projekt, który przybliżył młodzieży historię, zabytki, instytucje muzealne w Warszawie poprzez spacerów oraz wywiady publikowane w przestrzeni online
- Razem twórzmy, BO – warsztaty w szkołach podstawowych obrazujące jak uczestniczyć w budżecie obywatelskim i jakie BO niesie za sobą możliwości zmiany w przestrzeni lokalnej.
- Świadomi młodzi – warsztaty dla licealistów na temat polityki, badanie poglądów, możliwość wpływu młodych na scenę polityczną.
- YouthForEU- celem projektu była aktywizacja polskiej młodzieży w inicjatywach Unii Europejskiej jak i zwiększania jej świadomości na temat samej wspólnoty i wiedzy o UE. Prowadzący projekt poprzez jego kontynuację prowadzą spotkania i wywiady na żywo z europarlamentarzystami oraz przedstawicielami instytucji europejskich. Środki finansowe na realizację projektu pochodzą z m.st. Warszawy.

Powołanie i działanie Młodzieżowego Sejmiku Województwa Mazowieckiego **[sierpień 2019 – grudzień 2021]**

Młodzieżowy Sejmik Województwa Mazowieckiego to inicjatywa Samorządu Województwa Mazowieckiego, realizowana przez Fundację Civis Polonus w ramach zadania zleconego przez Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego. Projekt skierowany jest do młodych mieszkańców Mazowsza - uczniów szkół ponadpodstawowych. Jego celem jest aktywizacja środowisk młodzieżowych w życiu społecznym regionu oraz zwiększenie wpływu młodzieży na sprawy publiczne.

W 2020 r. w projekcie udział wzięło 58 młodzieżowych radnych. Zadaniem Fundacji było animowanie pracy młodzieży w celu efektywnej realizacji zadań wynikających z regulaminu Młodzieżowego Sejmiku. W 2020 r. wyłoniony został skład prezydium oraz 8 komisji tematycznych. Radni współpracowali z Urzędem Marszałkowskim Województwa Mazowieckiego i konsultowali sprawy związane z młodzieżą, dotyczące m.in. regulamin Budżetu Obywatelskiego Mazowsza, konkursu „Mazowieckie Barwy Wolontariatu”, przyznawania stypendiów dla uczniów. Radni realizowali projekty, m.in. w zakresie promocji projektów kulturalnych realizowanych przez młodzież i przy jej udziale, wsparciu działalności samorządów uczniowskich, promocji idei wolontariatu, zachęcania do aktywności fizycznej. Reprezentowali młodzież na konferencjach, dotyczących edukacji oraz zdrowia psychicznego młodzieży. Część radnych wzięła udział w projekcie „Młodzi liderzy dla Mazowsza”, rozwijających ich kompetencje leaderskie poprzez szkolenia i realizację autorskich projektów.

Samorządność dla każdego. Wsparcie partycypacji młodzieży na Ursynowie i Wilanowie [sierpień 2019-lipiec 2020]

To kolejny projekt Fundacji Civis Polonus realizowany przy współfinansowaniu m.st. Warszawy w ramach programu „Młoda Warszawa. Miasto z klimatem dla młodych”. W edycji projektu działania skierowano do młodzieży z warszawskich dzielnic Wilanów i Ursynów.

W 2019 r. zrealizowano dwa szkolenia dla nauczycieli, dotyczące roli aktywności obywatelskiej młodzieży oraz możliwości angażowania młodych ludzi w mechanizmy budżetu obywatelskiego i inicjatywy lokalnej. Następnie w 15 szkołach odbyło się 79 lekcji wychowawczych, dotyczących budżetu obywatelskiego, w których wzięło udział 1834 uczniów. Kolejnymi działaniami były dwie debaty dzielnicowe i dwa warsztaty kreatywne dla uczniów z Wilanowa i Ursynowa, podczas których młodzież wyznaczyła mapę problemów swoich dzielnic. Spośród uczestników warsztatów wyłoniły się grupy projektowe, które przy wsparciu animatora z ramienia fundacji pracowały do stycznia 2020 r. nad swoimi projektami do budżetu obywatelskiego. Powstało 15 młodzieżowych projektów, wśród których znalazły się pomysły na: rozbudowę infrastruktury placu zabaw, remont chodnika, pumptrack, altanę multifunkcyjną, ścieżkę zdrowia, skatepark, antysmogowy żywopłot i miejsca parkingowe. W 2020 r. do projektu włączone zostały Młodzieżowa Rada Dzielnicy Wilanów i Ursynów. Przy wsparciu Fundacji zrealizowały projekty online, w ramach których promowały różnorodne działania młodzieżowe odbywające się w przestrzeni online: szkolenia, wydarzenia kulturalne, rozrywkowe i inne. Każda młodzieżowa rada nagrała też swój spot promujący budżet obywatelski.

Młodzi liderzy dla Mazowsza [09-012.2020]

Młodzi liderzy dla Mazowsza to 4-miesięczny projekt współfinansowany ze środków z budżetu Województwa Mazowieckiego, skierowany do radnych Młodzieżowego Sejmiku Województwa Mazowieckiego. Jego celem było zwiększenie aktywności społecznej młodzieży poprzez wzrost poziomu ich kompetencji społecznych, przede wszystkim liderek, w zakresie współpracowania w grupie, planowania i realizowania inicjatyw społecznych. Kompetencje te zostały rozwinięte dzięki uczestnictwu w szkoleniach oraz realizacji przez młodzież 4 inicjatyw w ramach treningu zadaniowego.

Celem pierwszej inicjatywy „Udostępnij się” była promocja różnych form zaangażowania społecznego młodzieży. Uczestnicy założyli i prowadzili profil na Facebooku, na którym prezentowali sylwetki młodych ludzi, którzy mają ciekawe pasje i angażują się w różne interesujące akcje. Drugim projektem był „Cheat Out”, uwrażliwiający na problem ściągania. Grupa założyła konto na Instagramie i prezentowała informacje dotyczące badań nad problemem ściągania. W części postów prezentowane były autentyczne zabawne historie uczniów, dotyczące szkolnych historii związanych ze ściąganiem. Trzecim projektem była „Siła Młodych”. Młodzież zorganizowała webinarium na platformie Zoom, zatytułowany „Siła Młodych. Inspiracje”. W spotkaniu udział wzięli Justyna Suchecka – autorka książki „Young Power. 30 historii o tym, jak młodzi zmieniają świat” oraz czterech bohaterów, którzy w młodym wieku osiągnęli sukces w różnych dziedzinach. Celem czwartej inicjatywy „Design Your Future” była pomoc młodzieży w świadomym wyborze ścieżki zawodowej. Grupa opracowała i umieściła na fanpage’u projektu posty z infografikami zawierającymi różne aspekty studiowania za granicą takie jak np. wybór uczelni czy koszt zamieszkania.

RAGE/Game Changer [od 04.2019]

Game Changer to projekt finansowany ze środków Unii Europejskiej, który docelowo zapewniał narzędzia szkoleniowe, praktyczne wsparcie ekspertów i doradztwo dla organizacji pozarządowych, młodych osób aspirujących do miana liderów (lub Ambasadorów zmiany). Podczas szkoleń Ambasadorowie zmiany nauczyli się prowadzić własne kampanie w mediach społecznościowych, a organizacje pozarządowe dowiedziały się, jak udzielać wsparcia i doradztwa w tym procesie. Kolejny element Game Changer dotyczył społecznych gier miejskich w świecie offline, które promowały tolerancję, zaangażowane społeczne, różnorodność i integrację.

Współpracujące z Game Changer organizacje pozarządowe oraz eksperci monitorowali, udzielali wskazówek i kontynuowali szkolenia dla Ambasadorów w zakresie prowadzonych przez nich kampanii, aby zapewnić ich skuteczność i, co ważniejsze, wysłuchiwać ich pytań, uwag i obaw. Zapewniło to nieustanne uczenie się nowych rzeczy zarówno przez partnerów, jak i Ambasadorów zmiany.

Game Changer rozpoczął swoją działalność we Francji, Grecji i Polsce, a docelowo rozszerzył się na 8 krajów w całej Europie. Na podstawie tych wstępnych kampanii przeanalizowane i rozpowszechnione zostały sukcesy i porażki, co, miejmy nadzieję, pozwoliło dotrzeć do większej liczby młodych ludzi, organizacji pozarządowych wykonujących podobną pracę, ekspertów i środowisk akademickich w całej Europie.

Projekt ten opierał się na partnerstwie pomiędzy młodzieżą i organizacjami pozarządowymi zaangażowanymi w kwestie tolerancji, otwartości, zaangażowania obywatelskiego oraz radykalnej ideologii i zachowań oraz

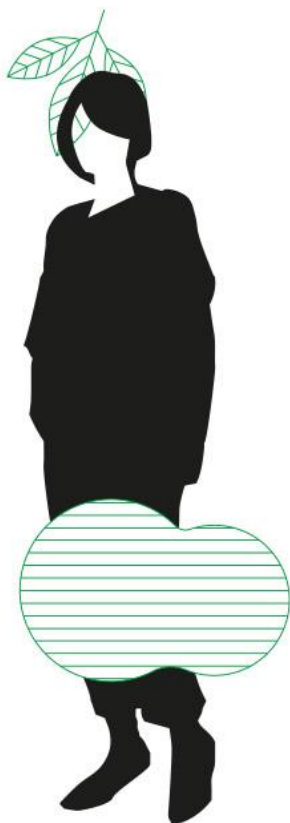
ukierunkowanymi na ekspertów w dziedzinie technologii, specjalistów ds. mediów, środowiska akademickiego i działaczy młodzieżowych.

Kampanie online na rzecz czytelnictwa młodzieży [06 – 12.2020]

To 4-miesięczny program rozwoju bibliotek finansowany ze środków Narodowego Centrum Kultury w ramach programu „Kultura w sieci”. Celem projektu była promocja czytelnictwa młodych ludzi poprzez realizację kampanii online na rzecz czytelnictwa zaprojektowanych i zrealizowanych przy udziale młodzieży.

W projekcie udział wzięło 8 bibliotek publicznych z: Oleśna, Bogatego, Gostynina, Gryfic, Otwocka, Jasła, Kędziejna-Koźła i Kudowy-Zdroju. W ramach projektu zrealizowano wsparcie szkoleniowe dla 16 bibliotekarzy oraz zapewniono im opiekę tutorską. Każda z bibliotek powołała grupę młodzieżową, z którą wspólnie zdiagnozowała potrzeby czytelnicze młodych ludzi, a następnie zaprojektowała i zrealizowała kampanię promującą czytelnictwo wśród młodych ludzi. Zasadniczym elementem kampanii były posty zamieszczane na Facebooku i Instagramie tworzone przy udziale młodzieży. Ważnym elementem były także spotkania z ekspertami w tematach wybranych przez młodzież. Eksperti rozmawiali z młodymi ludźmi min. o cyberuzależnieniach, sztuce efektywnego uczenia się, planowaniu przyszłości i radzeniu sobie z trudnymi emocjami. Wzięło w nich udział 728 osób. Eksperti promowali czytelnictwo wśród młodych ludzi, zachęcając ich do sięgania po książki, w których znaleźć mogą odpowiedzi na nurtujące ich pytania. Finalnym efektem projektu było opracowanie publikacji online „Młodzieżowe kampanie na rzecz czytelnictwa” i upowszechnienie jej wśród 1054 bibliotekarzy oraz dwa webinary prezentujące efekty projektu, w których udział wzięły 133 osoby.

Warszawski panel klimatyczny [09.2020 – 02.2021]

Warszawski Panel Klimatyczny to demokratyczna forma włączania mieszkańców i mieszkank Warszawa w proces wytyczania kierunków polityki energetycznej naszego Miasta. Żeby wziąć udział w Panelu, nie trzeba było być ekspertem! Niezbędną wiedzę dostarczyliśmy w czasie spotkań i w materiałach informacyjnych.

Tematem panelu było jak sprawić, żeby energia, której potrzebujemy w Warszawie, była bezpieczna i czysta. Zastanawialiśmy się, z jakich źródeł pozyskiwać energię dla Warszawy i jak nią mądrze gospodarować.

Uczestnikami było 90 mieszkank i mieszkańców losowo wybranych spośród wszystkich mieszkańców i mieszkank Warszawy. Losowanie pozwoliło na stworzenie różnorodnej grupy uczestników i uczestniczek Panelu – tak różnorodnej jak Warszawa. W Panelu znalazły się osoby różnej płci, w różnym wieku, z różnych dzielnic, o różnym wykształceniu.

Paneliści i panelistki podczas wspólnych spotkań dyskutowali o przyszłości pozyskiwania i wykorzystania energii w Warszawie. Efektem ich pracy było 49 propozycji najlepszych rozwiązań (rekomendacje) dla Warszawy. Zostały one przekazane Prezydentowi m.st. Warszawy, który zobowiązał się do ich wdrożenia (jeśli uzyskają znaczące poparcie Panelu) lub wzięcia pod uwagę w swoich działaniach.

Panelistom i panelistkom towarzyszyli eksperci z zakresu energetyki i klimatu. Wyposażyli uczestników w wiedzę niezbędną do wypracowania najlepszych z perspektywy dobra wspólnego rekomendacji.

Udział w Warszawskim Panelu Klimatycznym był szansą na:

- zyskanie wpływu na kluczową kwestię dla przyszłości każdego mieszkańca i mieszkanki Warszawy;
- spotkanie z ekspertami, którzy pomogli poszerzyć wiedzę i wyrobić własną opinię. Nie szukaliśmy ekspertów, ale zaangażowanych mieszkańców i mieszkank, którym nieobojętna jest przyszłość naszej wspólnoty!;
- udział w wypracowaniu rekomendacji dla władz miasta na temat tego, w jaki sposób prowadzić politykę energetyczną miasta zgodnie z oczekiwaniami i potrzebami mieszkańców.

Spotkania Panelu odbywały się również on-line. Osoby, które nie miały warunków technicznych do łączenia się on-line, mogły liczyć na wsparcie asystentów.

Program rozwoju wolontariatu w bibliotekach m.st. Warszawy [03-11.2020]

To już czwarta edycja tego programu. W 2020 pracowaliśmy z 45 bibliotekami na rzecz wzmocnienia ich misji poprzez współpracę z mieszkankami i mieszkańcami Warszawy w formie wolontariatu.

W projekcie bibliotekarki i bibliotekarze zastanawiali się, jaki typ wolontariatu najbardziej pasował do specyfiki ich placówki i społeczności lokalnej, której biblioteka służy. Analizowali ile mają miejsca, które mogli udostępnić na działania wolontariuszy, w jakim czasie otwarcia bibliotek wolontariusze mogli podejmować działania, jaki typ zadań był najbardziej aktualny dla wolontariuszy. Uczestnicy programu tworzyli także profile wolontariusza, zastanawiając się dla jakich mieszkańców szczególnie warto skierować ich zaproszenie do współpracy z biblioteką.

Ta edycja realizowana była w pełni zdalnie – wszystkie spotkania i szkolenia odbyliśmy na zoomie. Wolontariusze podejmowali działania stacjonarnie, ale też zdalnie np.: tworząc recenzje książek, nagrywając audycje i audiobooki, prowadząc spotkania, czy udzielając korepetycji.

Wolontariusze to osoby o różnych profilach i kompetencjach – zarówno młodzi ludzie prowadzący zajęcia w plastyczne językowe jak i eksperci (naukowcy, prawnicy) organizujący spotkania tematyczne m.in. związane z psychologią. Ich wkład w rozwój bibliotek był nieoceniony (przez czytelników i bibliotekarzy).

Działania Fundacji polegały na przeprowadzaniu uczestników programu od momentu gotowości do rozwijania wolontariatu przez opracowanie planów rozwojowych po wprowadzanie działań wolontariackich na terenie bibliotek.

W Strategii „Warszawa 2030” wizja przyszłości naszego miasta opisana jest m.in. poprzez hasło „aktywni mieszkańcy”. Bibliotekarzom i Bibliotekarkom udało się stworzyć fantastyczną przestrzeń do wzmacniania tej aktywności wśród różnorodnych mieszkańców.

Dzielimy się wiedzą i doświadczeniem w ramach odpłatnej działalności statutowej.

Ważną częścią działalności Fundacji jest dzielenie się naszym doświadczeniem i odpowiadanie na potrzeby naszych partnerów (szkół, bibliotek, urzędów gmin, młodzieżowych rad).

Przygotowujemy indywidualne szkolenia i programy wsparcia

- Zapewniamy kompleksowe wsparcie w zakładaniu i prowadzeniu młodzieżowych rad gmin – uczymy, jak zakładać młodzieżowe rady, przygotowujemy urzędników do rekrutacji młodzieży, szkolimy członków młodzieżowych rady i jej opiekunów, dzielimy się najlepszymi doświadczeniami w zakresie młodzieżowych inicjatyw.
- Szkolimy opiekunów i członków samorządów uczniowskich, opiekunom pokazujemy, jak dobrze zdiagnozować potrzeby uczniów i szkoły i zaplanować pracę samorządu uczniowskiego, uczniom podpowiadamy, w jakich zakresach i w jaki sposób mogą decydować o szkole przy współpracy z dyrekcją, nauczycielami i rodzicami.
- Uczymy bibliotekarzy, w jaki sposób nawiązywać współpracę z młodzieżą, jak tworzyć w bibliotece przestrzeń dla rozwoju młodzieżowych zainteresowań, co zrobić, by zachęcić młodych ludzi do czytelnictwa, jak pracować z młodzieżą, by wychodzić naprzeciw jej potrzebom i oczekiwaniom.

Fundacja stawia sobie za cel rozwijanie postaw obywatelskich umożliwiającym jednostkom aktywne uczestniczenie w życiu publicznym. Dobre państwo jest wspólnotą otwartych, kompetentnych, zaangażowanych obywateli.

Otwarci, to ludzie lubiący innych, wrażliwi, ufni, umiejący budować więzi międzyludzkie.

Kompetentni obywatele, to tacy, którzy znają swoje uprawnienia i wiedzą, jak z nich korzystać. To partnerzy administracji publicznej, a nie jej petenci.

Zaangażowani czyli wierzący w to, że ich udział w życiu wspólnoty ma sens, troszczący się o jej stan oraz przyszłość, gotowi do brania odpowiedzialności za siebie i innych.

Cel ten realizujemy przez projektowanie sytuacji edukacyjnych, które dają szansę na autentyczne i znaczące uczestnictwo w życiu publicznym.

Podejmujemy różnorodne działania wzmacniające potencjał jednostek jako obywateli. Pracujemy z przedstawicielami administracji publicznej, aby wspólnie kreować mechanizmy udziału obywateli w procesach decyzyjnych.

Tworzymy programy aktywnej edukacji obywatelskiej na poziomie szkół i gmin. Bardzo ważne dla nas jest podejmowanie refleksji na temat charakteru współczesnego obywatelstwa i jego istoty. Pomaga ona nam wyznaczać kierunki projektowanych działań.

Na co dzień zajmujemy się tworzeniem i wdrażaniem projektów, doceniając jednocześnie wagę zabierania głosu w dyskusji publicznej, uczestniczenia w działaniach koalicyjnych oraz prowadzenia rzecznictwa na rzecz edukacji obywatelskiej w Polsce.

Doświadczenie fundacji

Nasze cele osiągamy dzięki spotkaniom z ludźmi **gotowymi**, chcącymi zwiększać wpływ obywateli na sprawy publiczne – dyskutując o tym, ucząc się, jak to robić i próbując! Dzięki naszym działaniom:

Ponad **8000** uczniów doświadczyło znaczącej samorządności uczniowskiej.

Przygotowaliśmy **680** młodzieżowych radnych do pełnienia swojej funkcji.

W naszych konferencjach wzięło udział ponad **1200** osób.

1300 nauczycieli zwiększało swoje kompetencje na szkoleniach i warsztatach.

Nasze działania kierujemy do instytucji, które mają szczególny potencjał dla działań związanych z edukacją obywatelską i umożliwianiem doświadczania autentycznego obywatelstwa. Pracowaliśmy na rzecz:

3000 szkół; **78** urzędów gmin i miast; **500** bibliotek publicznych; **320** organizacji pozarządowych.

Jesteśmy szczególnie dumni z możliwości systematycznej pracy w społecznościach lokalnych: Warszawie, mieście w którym mieszkamy oraz Sokołowie Podlaskim, Baranowie, Leoncinie, Starych Babicach, Bychawie, Czosnowie, Leoncinie, Płużnicy, Elblągu, Łławie, Nowym Mieście Lubawskim, Dzierzgoniu oraz wielu innych.

Jacy jesteśmy? Co nas wyróżnia?

Pracujemy systematycznie nad wybranymi tematami: jesteśmy organizacją, która rozumie, że zmiany w edukacji obywatelskiej wymagają cierpliwości i długiego dystansu. Dlatego nie zajmujemy się wieloma wątkami, ale staramy się doskonalić i pogłębiać tematy, w których stajemy się ekspertami. Przykładem są nasze trzy najważniejsze obszary działań: młodzieżowe rady gmin, samorząd uczniowski i biblioteki obywatelskie.

Jesteśmy innowacyjni – potrafimy dostrzec potencjał dla wzmacniania kompetencji obywatelskich w instytucjach, takich jak młodzieżowe rady, samorząd uczniowski i biblioteki oraz stworzyć program ich obywatelskiego działania.

Działamy w ramach systemu – chcemy, by edukacja obywatelska była elementem prawa oraz systemu, dzięki czemu będzie systematyczna, a nie akcyjna.

Dyskretne i lokalne mechanizmy edukacji obywatelskiej – zależy nam, by znajdować takie mechanizmy edukacji obywatelskiej, które szanują lokalne tradycje i polskie uwarunkowania. Nie przenosimy wprost „nowinek” partycypacyjnych z przykładów innych społeczności i krajów.

Innowacja – wdrożenie – refleksja – upowszechnienie – to jest nasz „cykl produkcyjny”. Uważamy, że misją organizacji pozarządowej jest odważne proponowanie nowych rozwiązań, następnie rzetelne ich sprawdzenie w praktyce, oraz poddanie ocenie i refleksji. Tak sprawdzone rozwiązania, mamy ambicję upowszechniać i wprowadzać do systemu na dużą skalę. Na ostatnim etapie pracujemy z decydentami i zajmujemy się rzecznictwem.

Uczymy się, współpracując z wieloma różnymi partnerami, o tym, co powinno być treścią adekwatnej edukacji obywatelskiej oraz jakie podejścia i metody są skuteczne.

Lubimy pracować dłużej z daną społecznością, nie chcemy być „spadochroniarzami”. Dzięki temu pomagamy wdrażać rzeczywistą głęboką zmianę.

Analizujemy i działamy – edukacja obywatelska jest obszarem wrażliwym na różnego typu zmiany polityczne oraz zmiany cywilizacyjne. Dlatego dbamy o to, żeby cały czas analizować przemiany sfery publicznej, aby nasze propozycje edukacji obywatelskiej rzeczywiście umacniały jednostki w ich zaangażowaniu obywatelskim.

Dzielimy się naszą wiedzą i doświadczeniem z innymi organizacjami pozarządowymi, żeby przyczynić się do budowy siły sektora pozarządowego w obszarze edukacji obywatelskiej.

I cały czas dbamy, by Fundacja jako organizacja była zarządzana etycznie i sprawnie, aby miała potencjał dla realizacji naszej misji.

Fundacja Civi Polonus

Bagatela 10/36

00-085 Warszawa

www.civipolonus.org.pl

www.mlodziobywatele.org.pl